

A SZABAD RÁDIÓK MAGYARORSZÁGI SZERVEZETE

1992. Tavaszán a Toldi moziban határozta el a Civil Rádiózásért Alapítvány, a FIKSZ Egyesület, a Tilos Kulturális Alapítvány és néhány magánszemély, hogy megalakítja a Szabad Rádiók Magyarországi (SzRMSzr) elnevezésű egyesületet. A szervezetet a kiváló szociológus, Bajomi Lázár Guy vezette, akinek tragikus halála óta három tagú ügyvivői testület - Péterfi Ferenc, Pósfay Péter, Simó György - irányítja a munkát. A napi ügyeket legjobban Péterfi Ferenc ismeri: őt kérdeztem arról, hogy bár a SzRMSz volt a legelső hazai rádiós tömörülés, mégis lényegesen kisebb a taglétszáma, mint a Helyi Rádiók Országos Egyesületének.

- A SzRMSz olyan tagrádiók egyesülése, amelyek nem közszolgálatiak, mert műsoraik nem mindenkihez szólnak, és nem is kereskedelmiek, mert gazdálkodásuknak - nevezhetjük ezt akár kényszergazdálkodásnak is - nem a nyereség elérése a célja, hanem a működőképesség fenntartása, a műsorszolgáltatás fejlesztése. Minden olyan esetben, amikor az eredmény nem mérhető olyan könnyedén, mint a pénzbeli nyereség, érthető módon nem túl nagy a tolongás. Ráadásul nagy elzárttság szükséges ahhoz, hogy ne azért hozzunk létre egy rádiót, mert abból akarunk élni, hanem azért mert mondandónk van, s ennek érdekében rengeteg önkéntes munkát vállalunk. A társadalmi hangulat nem kedvez az ilyen elhatározásoknak, „korszerűtlen” amit csinálunk. Sokszor csodálkoznak is azon, hogy ingyen milyen sokan hajlandók rádiózni. Mintha az lenne furcsa, hogy valaki nem pénzért szeretkezik... Mint annyi mindennek, az ilyenfajta rádiózásnak sincsenek hagyományai - mellesleg nemcsak nálunk, hanem a fejlett tőkés országokban szintén a közösségi rádiózás a legmostohabban kezelt tömegkommunikációs forma. Ennek ellenére pl. 1997-ben is két új taggal lettünk gazdagabbak. Egyikük a Média az emberért Alapítvány, Budapest III. kerületében szeretne kerületi, szomszédsági rádiót csinálni, ami azért újszerű, mert a már működő budapesti rádiók - a CIVIL, a FIKSZ, és a Tilos - nem települési, hanem más szempontok

alapján szerveződtek. A másik rádió az őrsgében indulna meg magyar, szlovén és német nyelven.

- *Mi hiányzik az új rádiók indulásához?*

- Köztudomású, hogy késik a médiatörvény végrehajtása. Ez azonban nem indokolja azt, hogy az ORTT ideiglenes pályázatokat sem ír ki. A közösségi rádiók ugyanis ezek segítségével, legfeljebb 1 hónapig érvényes szerződéseket kötve próbálhatnak ki, képesek-e működni. S ha nem, ez nem kerülne nekik milliókba.

- *A lelkesedésen kívül mi a közösségi rádiók hajtóereje?*

- Ugyanaz, mint bármilyen alkotó tevékenységé: az önkifejezés vágya. Az a tudat, hogy egyénibb lehetek, mint a sok egyforma kereskedelmi rádió kiglancolt slágervilága, és közvetlenebb, mint a közszolgálatiak hivataloskodó nagymama stílusa. Vagy az azonnali visszajelzés, a hallgatói telefonok formájában.

- *Igen, de a versírást bármikor abba lehet hagyni: ha egy film nem készül el, akkor sem omlik össze a világ: ám ha az önkéntesek megújítják a rádiózást, vagy egyszerűen elfáradnak, leáll a rádió.*

- Nem jellemző, hogy műsorkészítőink megúnnák ezt a változatos szórakozást. Sőt, aki új tagként jelentkezik, annak bizony meg kell harcolnia az új műsoridőért. Aki pedig elfáradt, vagy gyengébb, mint amit a rádió többi munkatársa elvár, annak más feladatot kell találni. Ez az adott rádió vezetőségének a felelőssége.

- *A közösségi rádiókban olyanok is szóhoz jutnak, akik más módon nem nyilváníthatnak véleményt. De nem szoríthatnak-e ki éppen a kommunikációs szempontból hátrányos helyzetűek a rádiókból is éppen azért, mert nagyon sok törvényi és belső előírásnak kell megfelelniük?*

- A SzRMSz-hoz tartozó, szűkebb értelemben vett igazi közösségi rádiók (ez kevesebb, mint a taglétszám: a budapestiek mellett a debreceni Szól a Rádiót, a derecskei Rádió Derecskét, a pécsi Publikum Rádiót, a szombathelyi Szóköz Rádiót soroljuk ide) az engedély birtokában hamarabb kezdtek működni, mint a hatalmas tőkeháttérrel rendelkező kereskedelmi rádiók, és műsorszerkezetük is köze-

lebb áll a vállalathoz, mint mondjuk bármelyik budapesti kereskedelmi rádióé. Ez azt jelenti, hogy szakmán mást értünk, mint amire a hivatal gondolt, s hogy ezt a szakmát különösebb előképzettség nélkül is el lehet sajátítani. Ha valaki személy szerint gyengébb, annak persze segíteni kell. Világossá kell viszont tenni azt is, hogy akinek nincs különösebb mondandója, annak ezekben a rádiókban sincs keresnivalója. Aki pedig az adott rádió szellemiségétől, arculatótól eltérő módon kíván rádiózni, az keressen magának másik rádiót. Vagy csinálja meg a sajátját. Például kábel-tel, mindaddig, amíg nincs más lehetőség rá.

- *Könnyen beszél az, akinek már van rádiója, mert valahogyan összeszedte rá a pénzt. Ha nincs, vagy kevés a reklám, akkor miből lehet kifizetni a berendezések árát, a közüzemi díjakat stb.?*

- Bár könnyen beszélhetnénk. E rádiók minimális költségvetéssel dolgoznak. Eddig a legnagyobb támogatást külföldi, illetve nemzetközi szervezetek - Soros Alapítvány, Európai Unió Phare-program, Hálózat a Demokráciáért, külképviseletek - adták, s büszkéek vagyunk arra, hogy e szigorú feltételeket támasztó pályázatokon tagrádióink eredményesen vettek részt. Ugyanakkor elgondolkodtató, hogy e pályázatokon a SzRMSz-hoz nem tartozó rádiók vajon miért nem indultak?

A hazai pályázatokon nyerhető összegek általában lényegesen kisebbek, a vállalkozói szférának - egy-két kivételtől eltekintve - pedig nincs szüksége még rájuk. Mindenesetre egyrészt folyamatosan kutatjuk a forrásokat, másrészt igyekszünk lealkudni a „füstadókat”. Öröndetes, hogy mind a HIF, mind az ORTT partnernek tekint minket, és ennek van kézzelfogható eredménye is, pl. a frekvenciahasználati díj eltörlése. (Amit azonban kérelmezni kell, s ennek módja nem világos.) Célunk az, hogy a közösségi rádiók állami normatív támogatást kapjanak, hogy végre megnyíljon a Műsorszolgáltatási alap, s ha arra gondolunk, hogy mekkora a közszolgálati médiumok évi költségvetése, akkor a mi igényeink hibahatáron belül vannak.

Sok üzletben helyi rádió szól

Feljövőben a városi kereskedelmi adók

Az utóbbi két évben számottevően megnőtt a városi rádiók hallgatottsága: ma már a helyben lakó felnőttek 40 százaléka naponta figyeli műsorukat. Sokat javult a szerkesztőségek technikai felszereltsége és az ott dolgozók szaktudása. A közönség a helyi eseményekről gyorsan hírt adó, rugalmas programszerkesztést kedveli.

A helyi rádiók a kilencvenes évek elején indultak – egyik-másik kalózadóként –, majd a frekvenciaelosztás után, 1995-től már engedéllyel működnek. Jelenleg 50 városban csaknem 80 – zömében kereskedelmi – rádió üzemel. A Dunántúlon kevesebb, az ország keleti felében több az adó, mert a nyugati országrészben kevesebb frekvenciát tudtak kiosztani.

Nemrégiben húsz városban kérdezték meg a 15–54 éves korú lakosokat rádióhallgatási szokásairól a Szonda Ipsos és a GfK Hungária piackutató szakemberei az ARBO Hungária Multimédia Kft. megbízásából – tudtuk meg az utóbbi cég marketingigazgatójától, Makó Csabától. (A cég az ARBO multimédia-értékesítő nemzetközi hálózat magyarországi tagja, nálunk elsősorban helyi rádiók reklámértékesítésével foglalkozik.) A válaszokból kiderült, hogy sokkal többen hallgatják ma a helyi rádiókat, mint két ével ezelőtt. Naponta átlagosan 40, hetente 60 százalékos a hallgatótáboruk. (Azaz a megkérdezettek 40 százaléka naponta, 60 százaléka hetente legalább egyszer a helyi rádió hullámhosszára csavarja a keresőt.) Van olyan város – Cegléd –, ahol a heti hallgatottsági arány 82 százalék, a 15–25 éves korosztály körében pedig 90 százalék fölötti. Főleg délután hallgatják a helyi rádiókat, de – hasonlóan az országos adókhoz – reggel is gyakran.

Az elmúlt öt évben sokat fejlődött a technikai felszereltség, egyre több a digitális stúdió, a reklámanyagot interneten tudják fogadni. Emelkedett a műsorok színvonala is, egyre több a képzett munkatárs, nem ritkán a fővárosból hívnak szakembereket. Ha bármilyen esemény van a városban, a rádiósok gyorsan a helyszínre érkeznek. Közvetlen kapcso-

* a helyi hirdetői költség nélkül

Forrás: az ARBO Hungária becslése alapján

NÉPSZABADSÁG-grafika

latban vannak a hallgatósággal, és ez rugalmassá teszi a szerkesztést. Megjelentek az úgynevezett kirakatrádiók is, amelyek úgy működnek, hogy a műsorvezető egy áruház kirakataiban ül. Ilyen gyakorlatot vezetett be például az egeri Rádió 7 adó.

Mészáros Zoltán, a Helyi Rádiók Országos Egyesületének elnöke adatai szerint tavaly a teljes reklámköltség 5,1 százalékát költötték országosan rádiós reklámra. Ez az 1997-es 4,5 százalékhöz képest enyhe növekedést mutat ugyan, nemzetközi összehasonlításban azonban nagyon alacsony arány. Más adatok szerint az 1997. évi rádiós költés nyolc, a tavalyi hat százalék körül volt.

Nem más a helyzet a helyi rádiók reklámbevételeit tekintve sem: a naponta rádiózók 20 százaléka helyi rádiót hallgat, a rádiós reklámoknak mégis csak öt százaléka kerül ide. – Ezen lehet változtatni megbízható kutatási eredményekkel, amelyek meggyőzhetik a hirdetőköt, hogy adott esetben a célcsoportjukat jobban elérhetik a helyi rádiókon keresztül, mint valamelyik országos adón – érvel az érdekszövetség vezetője.

Az elmúlt tíz évben nemzetközi tendenciává vált a helyi médiák szerepének növekedése. Mindazonáltal még Nyugat-Európában is nagyok a különbségek: például Ausztriában csak tavaly tavasszal indultak helyi rádiók, Olaszországban viszont már tíz éve működnek.

A győri BMC Rádió ügyvezető igazgatója, Ring Ferenc szerint a helyi rádiók is megérezték, hogy olcsóbb lett a tévé-reklám, így kevesebb jut a helyieknek, mert az országos hirdetői most már a kereskedelmi tévéket választják a rádiók helyett. A győri igazgató véleménye szerint 10-12 jobb helyzetben lévő – tehát hallgatottabb – helyi rádióban leadott hirdetés ér annyit, mint egy országos rádióban közölt reklám. Az idén a BMC hirdetési bevétele kevesebb a tavalyinál, mert az 1998-ban megnyitott áruházak befejezték bevezető reklámkampányukat, az idén már nem hirdetnek.

A Rádió 88 Szeged januárban kapott önálló frekvenciát. Ez alatt a rövid idő alatt helyben elérték a Sláger Rádió hallgatottságát, de ezzel nem elégszenek meg, céljuk a Danubius hallgatóinak elcsábítása – tájékoztatta lapunkat Nagyné Grundic Erika kereskedelmi igazgató. Reklámbevételeik jelentősen nőttek, már nem veszteségesek. Saját helyi felmérésük szerint 30 üzletből 23-ban a Rádió 88 szól.

Mohácsi Edit

NAPI ÉS HETI HALLGATOTSÁG A 15–54 ÉVES LAKOSSÁG KÖRÉBEN (százalékban)

Város	Napi	Heti
Békéscsaba	68	80
Cegléd	64	82
Debrecen	56	70
Eger	61	83
Gyöngyös	48	76
Győr	32	49
Kaposvár	55	71
Kecskemét	29	47
Miskolc	62	76
Nyíregyháza	24	47
Pécs	27	45
Salgótarján	39	57
Sopron	30	58
Szeged	34	56
Székesfehérvár	33	55
Székszárd	61	74
Szolnok	37	57
Tatabánya	24	49
Veszprém	25	45
Zalaegerszeg	18	33

* Forrás: Helyi rádiós kutatás – GfK Hungária – Szonda Ipsos
1999. április

HAPOZÓ
BILHARI NAPLÓ

A harmadik típusú rádiózás

Debrecen (HBN - Vá. F.) - Az elmúlt hét végén rendezte meg évi első közgyűlését a Szabad Rádiók Magyarországi Szervezete (Szarámaszer). A Kunbábonyban megrendezett találkozó egyik momentumja, hogy a már korábban megválasztott Péterfi Ferenc (Civil rádió) és Simó György (Tilos rádió) mellett Giczey Péter (Szóla rádió) lett a Szarámaszer új ügyvivője.

- A kinevezést a Szóla rádió elismerésének is tekintem. A visszajelzések ugyanis igazolják, hogy Debrecen első közösségi rádiója eleget tesz vállalt feladatainak, annak, hogy a város több száz civil szervezetének kommunikációs csatornája legyen. E szép megbízás a rádióban munkálkodó mintegy félszáz önkéntes lelkiismeretes munkájának az elismerése is - tájékoztatta a Naplót a frissen megválasztott ügyvivő.

- A közgyűlésen miről esett még szó?

- Sor került egy szakmai találkozóra is, ahol a közösségi szabad rádiózás műfaji sajátosságait járták körül a tagrádiók munkatársai. E programot az Európai Unió támogatta, amit azért is illik megjegyezni, mert köztudottan a közösségi rádiók nonprofit módon működnek.

- Biztató jövő elé tekintenek a szabad rádiók?

- A közfelfogás, sőt a törvényi szabályozás egyelőre két különböző típusú rádiót ismer, a közszolgálatit és a kereskedelmi. Ettől függetlenül látszik az, hogy van igény az ilyen típusú rádiózásra, hiszen az ország minden szegletében találhatunk közösségi rádiókat. A Szarámaszer azt szeretné, ha nagyobb teret tudna nyerni ez az úgynevezett harmadik típusú rádiózás, aminek azok a legfőbb sajátosságai, hogy itt a műsorokat készítő emberek valóban elmondhatják szabad véleményüket abban a formában, ahogy ők gondolják. A biztató jövőt abban is látom, hogy a szinte nevetségesen kicsiny működési költségvetésünk ellenére talpon maradtunk.

- Milyen feladatot kapott a Szarámaszertől?

- Az 1998-ra tervezett szakmai találkozók összegzésekként több kollégámmal együtt egy kiadványon dolgozunk, amely arról szól, melyek a magyar közösségi rádiózásnak a tapasztalatai és sajátosságai.

- Melyek Magyarország legrégebbi közösségi rádiói?

- Hivatalosan 1994-95-ben indultak az első ilyen rádiók. Az előtörténethez tartozik az is, hogy néhányan tiltakozásul amiatt, hogy a hatalom nem volt hajlandó kiosztani a frekvenciákat, kalózárádként kezdték. Itt példaként megemlíthetném a budapesti és Tilos rádiót, amely aztán a Civil, Fix, és más rádiókkal egyik alapítója lett a Szarámaszernek.

A 90 éves

Kossuth Ferenc mi

SÁNDOR HELÉNA

Debrecen (HBN) - „Az évforduló ünnepségek igazi értelmé anna tudatosítása, hogy van üzenete a ma materünk küzdelmes kilenc évtizedének a ma diákjai, tanárai számára, sőt sok általánosítható tapasztalattal tudnak szorgálni az oktatásirányítás, a szakképzés felelős tényezőinek is” hangzott el Kárpáti László igazgató ünnepi beszédében április 1-jén a kilencvenedik születésnapja ünneplő Mechwart András-középiskolában.

Az eltelt időről - érdeklődésünkre - az igazgató a következőket mesélte.

A 19. század közepére alakult ki az első ipari iskolák, Magyarországon a középfokú ipari oktatás is csak 125 éves fennállása. Városunkban 1908. június 13-án rendezte el Kossuth Lajos fia, az akkor kereskedelemügyi miniszter, a fémipari szakiskola megalapítását. Az iskola céljának „...szakképzés

„Akkor va A Havasi Gyopár

PÁSZTOR-BALOGH JUDIT

Debrecen (HBN) - A Havasi Gyopár Rend a Romániai Pedagógusok szövetség legmagasabb kitüntetése, melynek két fokozatával: általában a kiemelkedő szakmai tevékenységet végző tanárok, iskolai igazgatók életművét ismerik el. 1997. februárjában rendkívüli díjadás keretében egy debreceni civos, Szendrey Gábor vehette Szovátán a Havasi Gyopár Rend legmagasabb fokozatát.

Szendrey doktor igazságkerek humanistának vallja magát, világretét a szülői házból hozta: gyerekkora óta vállalja református hitét. Közel tíz évvel ezelőtt találta rá életé jelmondatára, amikor marxista egyetem valláskritikai kurzusán egy bibliai idézetet akart meg a szeme: „Tedd meg, ami szádekodban áll, mert veled van az Isten”. Családi kötelékei, gyermekkor és iskolai Erdélyhez fűző

Máig ható római

TURÓ mellette
FAX: 311-18-55

Sárrét menti vállalkozói hetek zárórendezvényén a püspökladányi művelődési központban pénteken délután.

A Merre tart a magyar gazdaság? címmel tartott szakmai fóru-

ruházásra vállaltak kötelezettséget. Ezt az ország saját erejéből nem tudta volna elvégezni, valamint a magyar befektetők tőkéje kevés lett volna az ágazat magánosításához." A kormány már

lül az elmaradottabb keleti régió fejlesztésével kapcsolatban a szakmai fórumon szintén jelen lévő Takács Imre országgyűlési képviselő elmondta, hogy az országon belül meglévő fejlettségi különbség

geken múlik ugyanis, hogy elő tudunk-e állni olyan programmal, amelyet a már meglévő hazai és külföldi támogatók – például a Phare-programok – hajlandók finanszírozni."

A közösségi rádiózásnak bárki részese lehet

Debrecen (HBN – SZ. K.) – Talán meglepő, de az erről legtájékoztottabbak, a Szabad Rádiók Magyarországi Szervezetének ügyvezetői pontosnak mondták a listát, amely szerint az országban ma működő 14 közösségi rádió közül 5 Hajdú-Bihar megyében hallható. Ezt a sajtótájékoztatón tudtuk meg, amelyet az említett szervezet debreceni, kihelyezett közgyűlése első napján, december 6-án tartottak.

Nyitott, szabad, nonprofit, leggyakrabban azonban a közösségi jelzővel határozzák meg, illetve különítik el magukat a többi – a közszolgálati és a kereskedelmi – rádiótól. A Budapesten hallható Fiksz Rádió vezetője a viszonyokat a következő hasonlattal próbálta érzékeltetni. A közszolgálati rádióban az állam szól a polgár-

hoz (házasság – az anyakönyvvezetőt csak az érdekli, van-e törvényes akadálya az aktusnak), a kereskedelmi rádió az eladó és a vevő kapcsolata (prostitúció), a közösségi rádió viszont egyén és egyén egymásra találása (szerelem).

A Szabad Rádiók Magyarországi Szervezete nevű egyesület 1992-ben alakult. Azóta segíti az új közösségi rádiók indulását, s képviseli érdekeiket. Az egyesület egyebek mellett arra is készül, hogy tréningeket, szervezzen. Jó, ha a rádiózásra felkészült emberek szólnak meg a stúdiókban – mondták –, de ennél is fontosabb az üzenet. Ehhez kapcsolódva a debreceni Szóla Rádió friss szórólapjáról a következőket olvasta fel Pós-fay Péter, a szombathelyi Közösségi Rádió alapítója: „A szabad rádió hangot ad azoknak, akiknek

általában nincs hangjuk, valamint azoknak, akik egy bizonyos esemény kapcsán egyébként sosem mondanák el azokat másképpen, mint hivatalos verzióban”.

Simó György, a budapesti Tilos Rádiótól a következőket tartotta fontosnak hangsúlyozni: „A közösségi stúdiókban olyan szabadsággal lehet rádiózni, beszélni, ami közszolgálati és a kereskedelmi adásokban nem adatik meg. Továbbá a közösségi rádió esély arra, hogy a kínálatot lényegi módon lehessen szélesíteni. Sok múlik azon, hogy a legközelebbi frekvenciaosztást követően milyen rádiós térkép rajzolódik, kihasználják-e a nyitott rádiók, hogy viszonylag olcsón, nagy hatékonysággal lehelhetnek életet a legkülönbözőbb közösségekbe”.

Giczey Péter – az FM 72,41 megahertzen naponta 6-tól 12-ig

hallható – debreceni Szóla Rádió főszerkesztője a Napló kérdésére válaszolva elmondta, hogy a június elseje óta a hét minden napján megszólaló rádió hallgatottságát hivatalosan még nem mérték, ám a telefonok azt jelzik, hogy a legkülönbözőbb korosztálybeli és érdeklődési körű hallgatók kíváncsiak műsoraikra. Egy hónapja sikerült megoldaniuk, hogy a telefonokat be tudják kapcsolni az élő adásba, sok a hívás, tehát sok a hallgató.

Péterfi Ferenc, a budapesti Civil Rádió főszerkesztője szerint a közösségi rádiók – sok más mellett – lehetőséget adnak arra, hogy az emberek elhiggyék: ők is részei lehetnek a rádiócsinálásnak.

(A megye közösségi rádiói: Berettyó Rádió, City Rádió, Derecske Rádió, Szóla Rádió, Univerzum Rádió.)

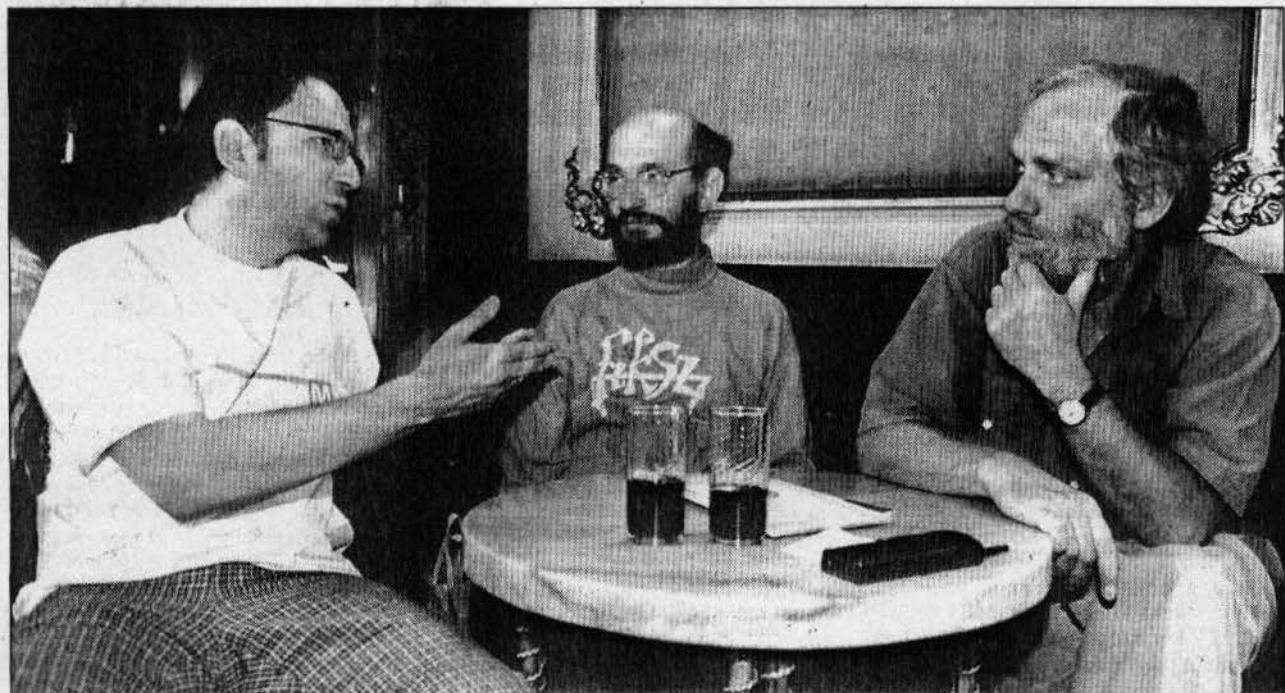
Jelentkezzenek

A szabad rádió hangja

HAFD V-BIH404 NAPLO
1996. XII. 7. SZOMBAT

Aggódó közösségi rádiók

A Tilos, a Fiksz és a Civil sorsa is bizonytalan

Simó György, Cs. Kádár Péter és Péterfi Ferenc

SOPRONYI GYULA FELVÉTELE

Egyelőre még önálló adást sugároz Budapesten a Szabad Rádiók Magyarországi Szervezetéhez tartozó tizenhét tag közül két alapítvány és egy egyesület – Tilos, Civil és Fiksz Rádió néven. Hogy később is sugározhat-e, az egy mostani pályázattól függ. Az elbírálás befolyásolhatja a közszolgálati és kereskedelmi médiától értékrendjében eltérő, sajátos kisebbségi hangvételt megütő hazai közösségi rádiózás jövőjét.

Mostanáig testvériesen osztozott a három rádió zömmel huszonevesekből álló közössége – egy korábbi engedély alapján – a fővárosi vételkörzet egy részén fogható 98-as hullámhossz teljes adásidején úgy, hogy ki-ki saját neve alatt jelentkezett külön műsorral. A médiatörvény azonban előírta, hogy a korábbi engedélyeket műsorszolgáltatási szerződésekkel kell átalakítani. A frekvenciát használóknak az Országos Rádió és Televízió Testülettel (ORTT) kell szerződnie. Előbb azonban a testület tabula rasát csinál, megpályáztatva a hullámhosszokat, közöttük az említettet is.

A három közösségi rádió képviselői – a Fiksz-től Cs. Kádár Péter, a Civil-től Péterfi Ferenc, a Tilostól pedig Simó György – beszélgetésünk elején arra emlékeztettek, hogy jó előre kérték az ORTT-től, külön pályázatokat írjon ki a

után, felemás döntést hozott. Két helyi és négy körzeti rádiófrekvenciát írt ki Budapestre, amelyekre elvileg közösségi rádiók is jelentkezhetnek, ha a magas költségeket ki tudják fizetni. De nem tudják, mert nem telik a finanszírozásukat szolgáló adományokból. Ezek a csatornák tehát üzleti adókhöz kerülnek. Sebj, a hatóság meghirdette hetediként a 98-as hullámhosszt is, kizárólag a „nem nyereségérdekelteknek”, példáulan olcsón.

A frekvenciát eddig közösen használó három rádió azonban nem pályázhat együttesen. Vagyis – ha nem olvadnak össze – csak az egyikük rádiózhat tovább, miután elnyerte a másik kettő elől a hullámhosszt. És az sem biztos, hogy valamelyikük is elnyerheti, hiszen új, az éterben eddig még nem szerepelt közösségek, szervezetek is jelentkezhetnek. Szakmai berkekben azt mondják, erre van esély, hiszen a Roma Sajtószolgálat, a Humanista Mozgalom, a Hit Gyűlekezet vagy akár a Magyar Autóklub esetleg pályázhat közösségi csatornára.

Egy mód mégis van, hogy a mostani hármas közösen lépjenek fel: ha konzorciumot alkotnak, vagyis közös gazdasági társaságot hoznak létre. Két alapítvány és egy egyesület azonban ilyen közvetlenül nem alakíthat, legfeljebb közvetve, akkor, ha a tagok külön-külön társaságokat gründolnak. Erre azonban a nem hivatás-szerűen, hanem öntevékenyen, mintegy

három különböző rádiót szövelgetnek meg a közös frekvencián, és a jövőben sem adják fel az egymástól sokban eltérő, önálló hangvételüket, programjukat.

A mostani feltételekkel tehát közösen pályázik, de ha muszáj, külön is indul a Tilos, és ha nyer, szolidaritásból átenged néhány órát a másik kettőnek. De ez sem jó megoldás. Minthogy az sem lenne jó, ha a Tilos és a többi közösségi rádió ismét „illegálisra” szorulna.

További gondként említi Péterfi és Cs. Kádár, hogy a pályázatban megnövelték a 98-as hullámhossz vételkörzetét: egy éven belül 920 ezer hallgatót ér majd el (eddig kevesebb mint 500 ezren hallgatták). A csatorna így körzetívé válik, amelyen a szabályok szerint a műsorszolgáltató már nem használhatja saját adóberendezését, az Antenna Hungáriáét kell igénybe vennie. Ez jelentős többletköltséggel jár. Bár az ORTT gondolt erre, és külön pénzügyi támogatást ajánlott fel, amiből a nyertesek kifizethetik a sugárzás díját, ezen a pályázaton azonban egyelőre csak azok a rádiók indulhatnak, amelyek már szerződtek az ORTT-vel, így frekvenciák birtokosai. Hol vannak még ettől a budapesti hármas. Ehhez Péterfi Ferenc teszi hozzá: ők nem vágnak üzletileg is rentábilissá tehető, vállalkozásra csábító körzeti frekvenciára. A Civil Rádiónak elég lenne egy kisebb vételkörzetű, helvi csatorna, mint az eddigi.

Maguk a kínai lekednek arról, jön-e Chinatown esetre abban a magyar főváros

Li úr semmi csak megerősít tudunk, hogy a ből az őslakos formán a Sziget csony Sándor Kőrösi Csoma ken könnyen é lakást vásároln a pesti oldalon tebb kínai piac kerületi Garay Fáy utcában. A tő módon, így a zeleben letelep képpen sem a nak szándékáv kerületben, eg kínai család is lyozta Li úr.

Valószínűleg rosan megteremt town alapja. A beni egykori n ugyanis kínaiak madik épület Bő egy eszten nai kísérlet egy hozására Zugl azért bukkott m nem ismerte e lyokat. Hogy ról nem kívánt

A kínaiak kapcsolatát ki

a ruhaipari szakkadémia társadalmi presztízse alacsony, és miután a Tiszántúlon egyre-másra

kal alacsonyabb szinten elsajátító szakképzősök használnák a jövőben.

könyvtárak, klubhelyiségek, tanfolyamok tartására is alkal-

térén is várható létszámszok-

Szabadon rádióznak – közös értékrenddel

Debrecen (HBN – Váradi) – Hazánkban a közszolgálati és kereskedelmi típusú rádiók mellett néhány éve már a közösségi (szabad) rádiók is színesítik az elektronikus médiák palettáját.

A szabad rádiókat – többek között – az különbözteti meg a közszolgálati és kereskedelmi rádióktól, hogy a politikai és állami szervezetektől, az önkormányzatoktól és nyereségérdekelt gazdasági szervezetektől függetlenül működnek, meghatározott (helyi, etnikai, vallási, kulturális vagy életmódbeli) közösségek (kisebbségek) érdekeit szolgálják. Jelenleg Magyarországon mindössze tizenkét ilyen

típusú rádióról beszélhetünk... A nonprofit módon működtetett rádiók viszonylagos rövid léte és sűrű anyagi háttere ellenére a közelmúltban megjelent az a szabad, közösségi rádiózás lehetőségeit boncolgató kiadvány, amely óriási segítséget nyújthat a jövőben szerveződő újabb rádióknak. A Szabad Rádiók Magyarországi Szervezete gondozásában kiadott könyvet a szabad rádiózás területén elismert szakemberek írták: Cs. Kádár Péter (Fix rádió), Giczey Péter (Szóla rádió), Péterfi Ferenc (Civil rádió), Thuróczy Gergely (Fix és Civil rádió) Weyer Balázs (Tilos rádió).

A Szabadon című könyvből kiderül, hogyan alapíthatunk közösségi rádiót, miért nem akar

mindenáron mindenkihez szólni. Miben rejlik a szubkultúrák, kisebbségek, egy-egy specialisabb társadalmi csoport meghatározó jelentősége, s miért beszélhetünk arról, hogy a közösségi rádiókban egyértelmű a sajtószabadság. „Még mindig nagy kérdés, hogy mitől közösségi a rádió: arra a közösségre épül, amely a rádiót csinálja, vagy arra, amely hallgatja, netalán a hallgatók és a készítőik képeznek egy közösséget? Elhangzott egy tetszetős definíció: a közösségi rádióknak nincs műfaja, hanem értékrendje van.” (Pákay Viktória, Civil rádió.)

A Szabadon című kiadványt az érdeklődők a Szóla rádiónál (Simonyi út 14. szám alatt, naponta 6-12 óra között) keressék.

ok nem
özött hű-
ol közel
agy Gábor

dett

nius 7-én
estéri hi-
bbek kö-
hívtuk a
ak figyel-
k annak

irály Ká-
a napok-
ak közlé-
ékenysé-
szolga-
zerek te-
Ezen
póval az
területen
vesszük
említett
nem nem

metti po-
letkező-
géséről

Hatvanadik hó

VÁROSHÁZA

Létavértes

Belvízkarok. A csapadékos időjárás miatt 13 millió forintot meghaladó belvízkar keletkezett a településen. Május 22-én újabb 93-102 milliméter csapadék zúdult az átázott talajra, és percek alatt elöntötte a pindeket, az alagsori garázsokat, a termőföldeket. A város tizenegy pontján 40-50 centiméteres csapadékvíz torlódott össze. Riasztották a debreceni tűzoltóságot is. Tizennyolc lakóépület vált lakhatatlanná és élet-

veszélyes területté. A katasztrófa-helyzetet június 1-én újabb 27,5 milliméteres esőzök követte, melynek naponta volt utánpótlása. A lakóházakban keletkezett karok értéke már elérte a 18 millió, a helyreállítási költség a 29 millió forintot. A vízben álló épületek alaga folyamatosan romlik. Az önkormányzati utak rendbetételéhez a felmérések szerint további 17 millió forint szükséges.

polgármester a 2002-ig tartó ciklus egyik legfontosabb feladatának az oktatás feltételeinek javítását, a középfokú képzés beindítását tartja. Kérte a pedagógusoktól az oktatási munka javítását, a pedagógiai programok, ezen belül a tantervek felülvizsgálata, eredményes végrehajtását, a város közelebe való aktívabb bekapcsolódást.

Önkéntes tűzoltóság. Az önkormányzat és a létavértesi önkéntes tűzoltó egyesület június 14-én térségi feladatokat ellátó köztestület létrehozásáról állapodott meg. A tűzoltóság működése kiterjed a szomszédos Kokád, Álmosd, Bagamér és Tököl településekre közüzemi

Hajdu
Bihar
NAPL
1999
június 2